ב טור בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי

(ז) עַל־יְדֵי הַכְּלִי הַמְיֻחָד לְכָךְ, אֶלָּא (ג) מַכֶּה בְּיָדוֹ עַל הַדֶּלֶת (אגור וב״י בשם פסקי תוספות דעירובין): ב ביֵשׁ מַתִּירִים (ח) לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְנַגֵּן בִּכְלֵי־שִׁיר בַּחֲפּוֹת: הגה וַאֲפִלּוּ (ט) לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי (ג) לְתַקֵּן הַכְּלִי־שִׁיר שָׁרֵי מִשּׁוּם כְּבוֹד חָתָן וְכַלָּה, (י) אֲבָל בְּלָאו הָכֵי אָסוּר (מרדכי פרק משילין). וּמִיהוּ, בִּזְמַן הַזֶּה (יא) נָהֲגוּ לְהָקֵל מִטַּעַם שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּסִימָן שֶׁאַחַר זֶה (ד) (יב) לְעִנְיַן טִפּוּחַ וְרִקּוּד: ג [*] (יג) זוּג הַמְקַשְׁקֵשׁ לְשָׁעוֹת עָשׂוּי

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

[*] זוּג הַמְקַשְׁקֵשׁ. וְכָתַב בִּפְמ״א ח״ב סִימָן קכג שֶׁלְּדַעְתּוֹ מֻתָּר לִמְשֹׁךְ הַשַּׁלְשֶׁלֶת שֶׁבְּזֵיינֶרְלֶי״ךְ[1] בְּשַׁבָּת, דְּעָדִיף מִכּוֹס שֶׁל פְּרָקִים, ע״ש, וְעַיֵּן בִּשְׁאֵלַת־יַעְבֵּ״ץ סִימָן מא דְּאָסוּר מִמִּנְהָגָא וְכֵן אָנוּ נוֹהֲגִים וְכ״כ בִּפְמ״ם שֶׁאֵין לְהַתִּיר רַק ע״י אֵינוֹ־יְהוּדִי, וּלְחוֹלֶה אִם א״א בְּאֵינוֹ־יְהוּדִי יֵשׁ לְהַתִּיר ע״י יִשְׂרָאֵל, ע״ש. וְנִרְאֶה דִּבְכה״ג יֵשׁ לְהָיִ״ת זָרִיז לְהַעֲרִיךְ וְלִמְשֹׁךְ חֶבֶל הַסֶּבֶךְ עַד לֹא יִפְסֹק הִלּוּכוֹ הַמַּשְׁמִיעַ קוֹל ע״י סִבּוּב הַגַּלְגַּלִּים, דְּבָזֶה כֵּיוָן דְּהַשְׁמָעַת קוֹל הוּא מֵאֶתְמוֹל וְהוּא אֵין מְחַדֵּשׁ בְּהַשְׁמָעַת קוֹל רַק מְשִׁיכַת הַשַּׁלְשֶׁלֶת, דֵּין גְּרָמָא דִּי לָא יִפְסוֹק יְדֵי לָא יִבְטוֹל וְזֶה קִיל טְפֵי כַּמְבֹאָר בְּסִימָן זֶה, וְגַם לֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה שֶׁהוּא גְּמַר מְלָאכָה וּמְתַקֵּן מָנָא, אֲבָל אַחַר שֶׁכָּלָה הַשַּׁלְשֶׁלֶת הַכָּרוּךְ עַל הַגַּלְגַּל הַחוֹזֵר וּפָסַק הִלּוּכוֹ וְע״י שֶׁהוּא חוֹזֵר וּמוֹשֵׁךְ וּמַעֲרִיךְ הוּא חוֹזֵר לֵילֵךְ וּלְקַשְׁקֵשׁ, נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ לֶאֱסֹר מִשּׁוּם יְהֵי כִּגְמַר כְּלִי וּמְתַקֵּן מָנָא וּכְמ״ש בְּשׁוּ״ת מַיִם רַבִּים, וּמִכ״שׁ בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת נִעְנִיעַ בְּחוּט הַבַּרְזֶל הַמִּנְעָנֵעַ בִּתְמִידוּת כְּשֶׁהוֹלֵךְ, הַנִּקְרָא בְּלַ״א אִימְרֵ״י. שׁוּב רָאִיתִי בְּשׁוּ״ת הַר־הַכַּרְמֶל שֶׁכָּתַב ג״כ דְּשָׁרֵי לְהַעֲרִיכוֹ בְּעוֹדוֹ הוֹלֵךְ. וְצ״ע שֶׁיֵּשׁ קְצָת גִּמְגּוּם בִּדְבָרָיו. וְדַעְתּוֹ לְהַתִּיר בְּיוֹ״ט שֵׁנִי, וְהַמַּתִּיר בָּרִאשׁוֹן אֵין לְהַעֲרִיכוֹ מִיּוֹ״ט לַחֲבֵרוֹ. וְכָתַב דְּלֹא לִסְמֹךְ עָלָיו לְמַעֲשֶׂה. וְנִרְאֶה שֶׁגַּם כִּי שֶׁמֵּקֵל לְעַצְמוֹ בְּיוֹ״ט שֵׁנִי מ״מ אֵין לְהַעֲרִיכוֹ רַק לְצֹרֶךְ הַיּוֹם אֲבָל לֹא לְצֹרֶךְ יוֹם שֶׁאַחֲרָיו בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת. וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה לְהַתִּיר לְצֹרֶךְ חוֹלֶה בְּעוֹדוֹ הוֹלֵךְ אַף ע״י יִשְׂרָאֵל אִם בִּקֵּשׁ לִמְצֹא אֵינוֹ־יְהוּדִי, וְאִם עוֹשֶׂה ע״י אֵינוֹ־יְהוּדִי יֵשׁ לְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן עָמָּא דָּבַר. וְעַיֵּן לְעֵיל ס״ס שח:

בַּאֵר הֵיטֵב

דֶּרֶךְ שִׁיר וּכְמ״ש סִימָן שלט ס״ג. וְז״ל יש״ש: כָּל מַשְׁמִיעַ קוֹל שֶׁאֵינוֹ מְכֻוָּן לְשִׂמְחָה כְּגוֹן שֶׁמַּשׁ הַמְקַשְׁקֵשׁ לְבהכ״נ וְכַיּוֹצֵא בָזֶה מֻתָּר, עכ״ל. וְאִם נוֹתְנִים מַיִם בִּכְלִי מָלֵא נְקָבִים וּמַטִּיף לְתוֹךְ כְּלִי־מַתָּכוֹת כְּדֵי שֶׁיַּשְׁמִיעַ קוֹל נְצִים אָסוּר דְּהַ״ל כִּכְלֵי־שִׁיר, וּלְחוֹלֶה מֻתָּר, וְאִם מַטִּיף בְּחֹזֶק כְּדֵי שֶׁיִּיקַץ הַיָּשֵׁן אֲפִלּוּ לְבָרִיא שָׁרֵי, דְּלֹא הָוֵי כְּעֵין כְּלִי־שִׁיר, שֶׁאֵין עוֹשֶׂה בִּנְעִימָה וּבְנַחַת, וְא״כ כ״שׁ הָנֵי פַּעֲמוֹנִים שֶׁבְּפָרֹכֶת דְּלֵית בְּהוּ אִסּוּרָא, שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ שֶׁיַּשְׁמִיעוּ בִּנְעִימָה וּבְנַחַת, וְעוֹד, כֵּיוָן דִּלְחוֹלֶה שָׁרֵי כ״שׁ לִדְבַר־מִצְוָה, וְעוֹד, דְּהָאִידָּנָא יֵשׁ לְהָקֵל כְּמ״ש סִימָן שלט ס״ג בְּהַגָּ״ה, וְכ״מ שֶׁהַשְּׁ״ךְ מֵקֵל מִשּׁוּם דִּלְצֹרֶךְ מִצְוָה הִיא שֶׁיִּשְׁמְעוּ הָעָם וְיָקוּמוּ, דְּהָא לְרַקֵּד ג״כ מֻתָּר לְצֹרֶךְ מִצְוָה כְּמ״ש סִימָן שלט, וְהַטּ״ז בְּיוֹ״ד סִימָן רפב וְכֵן כָּאן אוֹסֵר וְכָתַב דְּיֵשׁ לִמְחוֹת בְּיָדָם, ע״ש, אֲבָל כְּבָר נָהֲגוּ לְהָקֵל כְּמ״ש, וְעוֹד, דְּאוֹתוֹ שֶׁפּוֹתֵחַ הַפָּרֹכֶת לֹא קָמְכַוֵּן לְקָלָא כְּלָל, מ״א, ע״ש: (ג) מַכֶּה. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁלּוֹקֵחַ כְּלִי אַחֵר לְהַכּוֹת בְּשַׁבָּת: (ג) לְתַקֵּן. עמ״א שֶׁהֶעֱלָה דְּאָסוּר לוֹמַר לְתַקֵּן הַכְּלִי־שִׁיר אֶלָּא לוֹמַר לְא״י שֶׁיְּנַגֵּן, ע״ש [וּבִס׳ אֵלִיָּהוּ רַבָּה צִדֵּד לְהַתִּיר]. וְאִיתָא בְּמַהֲרִי״ל שֶׁפַּעַם א׳ גָּזַר הַמּוֹשֵׁל שֶׁלֹּא יְנַגְּנוּ בִּכְלֵי־שִׁיר, וְצִוָּה לְהוֹלִיךְ חָתָן וְכַלָּה לְעִיר אַחֶרֶת לַעֲשׂוֹת שָׁם הַחֲתֻנָּה כְּדֵי לְנַגֵּן בִּכְלֵי־שִׁיר. וְהָרַדְבַּ״ז ח״א סִימָן קלב כָּתַב שֶׁבְּאַרְצוֹ נָהֲגוּ לֶאֱסוֹר לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְנַגֵּן, וּמִיהוּ אִם בָּא הָאֵינוֹ־יְהוּדִי וְנִגֵּן מֵעַצְמוֹ אֵין מוֹחִין לוֹ, וּמִדִּינָא מֻתָּר לוֹמַר לוֹ בְּע״ש שֶׁיְּנַגֵּן בְּשַׁבָּת כֵּיוָן דְּיִשְׂרָאֵל עַצְמוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִשּׁוּם גְּזֵרָה. וְאִם יֵשׁ לָחוּשׁ לְהַעֲרָמָה יֵשׁ לַעֲשׂוֹת גָּדֵר גַּם בָּזֶה, כנה״ג, ע״ש: (ד) לְעִנְיַן טִפּוּחַ. פֵּרוּשׁ, כֵּיוָן דְּאַנַן אֵין בְּקִיאִין

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אֵין נַפְקָא־מִנָּהּ בְּמַה שֶּׁהוּא אֵינוֹ מְכַוֵּן לָזֶה, (ח) וְגַם בְּאֵלִיָּה רַבָּה מְצַדֵּד דְּאֵין לְהָקֵל מִטַּעַם זֶה לְחוּד אֶלָּא גַּבֵּי פָּרֹכֶת דְּהוּא מִלְּתָא דְמִצְוָה, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי מֵהַנָּכוֹן שֶׁיָּסִיר מֵעֶרֶב־שַׁבָּת הָעִנְבָּל מֵעַל־גַּבֵּי הַפֶּתַח, אוֹ שֶׁיִּפְקְקֶנּוּ בְּצֶמֶר אוֹ כְּמוֹבִין שֶׁלֹּא יִשָּׁמַע קוֹלוֹ, אַךְ בְּמָקוֹם הַדְּחַק [כְּגוֹן שֶׁשָּׁכַח וְלֹא הֱסִירוֹ מֵעֶרֶב־שַׁבָּת וְכָל כִּי הַאי גַּוְנָא] נִרְאֶה דְּיָכוֹל לִסְמֹךְ עַל הַסְּבָרָא הַנַּ״ל לְהָקֵל, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְהַשְׁמִיעַ קוֹל: (ז) עַל־יְדֵי כְּלִי הַמְיֻחָד. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁלּוֹקֵחַ הַשַּׁמָּשׁ בְּשַׁבָּת כְּלִי אַחֵר לְהַכּוֹת בְּשַׁבָּת. וּמַה שֶּׁמַּכֶּה הַשַּׁמָּשׁ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת עַל הַשֻּׁלְחָן וּמַשְׁמִיעַ קוֹל כְּדֵי לְהַשְׁקִיט הָעָם לַחֲזָרַת הַשַּׁ״ץ אֵין בָּזֶה אִסּוּר אֲפִלּוּ אִם הוּא מַכֶּה בְּאֵיזֶה דָּבָר, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מַכֶּה בִּכְלִי מְיֻחָד לָזֶה: ב (ח) לוֹמַר וְכוּ׳. דְּאִסּוּר הַשְׁמָעַת קוֹל בִּכְלֵי־שִׁיר אֵינוֹ אֶלָּא אִסּוּר דְּרַבָּנָן, גְּזֵרָה שֶׁמָּא יְתַקֵּן כְּלֵי־שִׁיר, וַאֲמִירָה לְאֵינוֹ־יְהוּדִי גַּם־כֵּן אֵינוֹ אֶלָּא אִסּוּר דְּרַבָּנָן, וַהֲוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, וּבְמָקוֹם מִצְוָה הִיא, דְּאֵין שִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה אֶלָּא בִּכְלֵי־שִׁיר, וְשָׁרֵי, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן שז סָעִיף ה, עַיֵּן שָׁם. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לְהַחְמִיר בָּזֶה, אִם לֹא שֶׁהֱכִינוּם לָזֶה מֵעֶרֶב־שַׁבָּת וְלֹא יֹאמַר לוֹ בְּשַׁבָּת כְּלוּם, אוֹ שֶׁבָּא מֵעַצְמוֹ לְנַגֵּן [כה״ג]: (ט) לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְתַקֵּן. סְבִירָא לֵהּ דְּשִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה (ט) עָדִיף יוֹתֵר מִשְּׁאָר סְתָם דְּבַר־מִצְוָה, וְעַל־כֵּן מֻתָּר הָאֲמִירָה אֲפִלּוּ בְּתִקּוּן הַכְּלִי־שִׁיר דְּהוּא מְלָאכָה דְאוֹרַיְתָא [וּבְבֵאוּר הַגְּרָ״א כָּתַב דְּדֵעָה זוֹ סְבָרָה כְּדַעַת הַמַּתִּירִין לְעֵיל בְּרע״ו סָעִיף ב בְּכָל מְלָאכָה דְאוֹרַיְתָא עַל־יְדֵי אֵינוֹ־יְהוּדִי לְצֹרֶךְ מִצְוָה, וְאִם־כֵּן לְדִידָן דְּסוֹבְרִין לַהֲלָכָה כְּדַעַת רֹב הַפּוֹסְקִים שֶׁאוֹסְרִין, גַּם בָּזֶה אָסוּר]: (י) אֲבָל בְּלָאו הָכֵי. רוֹצֶה לוֹמַר, (י) בִּשְׁאָר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, כְּגוֹן בִּסְעוּדַת מִילָה אוֹ בְּשִׂמְחַת־תּוֹרָה, אָסוּר אֲפִלּוּ לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְנַגֵּן[12], (יא) אִם לֹא שֶׁבָּאִין מֵעַצְמָן אוֹ שֶׁהֱכִינוּ אוֹתָם מֵעֶרֶב־שַׁבָּת. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת מַהֲרִי״א חֵלֶק א סִימָן נט שֶׁאוֹסֵר לְנַגֵּן בְּמִנִּים וְעֻגָב בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה עַל־יְדֵי אֵינוֹ־יְהוּדִי. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חֲתַם־סוֹפֵר חֵלֶק שִׁשִּׁי סִימָן פו שֶׁהֵבִיא רְאָיוֹת לֶאֱסֹר אַף בְּחֹל לְנַגֵּן בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, וּבִפְרָט בְּשַׁבָּת אֵין שׁוּם הֶתֵּר: (יא) נָהֲגוּ לְהָקֵל. רוֹצֶה לוֹמַר, הָאֲמִירָה לְנַגֵּן בִּשְׁאָר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה. וּבִלְבוּשׁ מַשְׁמַע דְּאָסוּר כִּי אִם בְּשִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה[13], וְעַיֵּן אֵלִיָּה רַבָּה שָׁם: (יב) לְעִנְיַן טִפּוּחַ וְרִקּוּד. פֵּרוּשׁ, (יב) כֵּיוָן דְּמִדִּינָא יֵשׁ אוֹמְרִים דַּהֲוֵי לָן לְמִשְׁרֵי לְנַגֵּן בִּזְמַנֵּנוּ בִּכְלֵי־שִׁיר, דְּאֵין אָנוּ בְּקִיאִין בַּעֲשִׂיָּתָן וְלֵיכָּא לְמִגְזַר שֶׁמָּא יְתַקֵּן, וְלָכֵן עַל־כָּל־פָּנִים שָׁרֵי הָאֲמִירָה לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְנַגֵּן. וְעַיֵּן בְּמָגֵן־אַבְרָהָם שֶׁהִסְכִּים דְּעַל־כָּל־פָּנִים אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְתַקֵּן הַכְּלִי־שִׁיר (יג) וַאֲפִלּוּ מִשּׁוּם כְּבוֹד חָתָן וְכַלָּה: ג (יג) זוּג הַמְקַשְׁקֵשׁ לְשָׁעוֹת. רוֹצֶה לוֹמַר, מוֹרֵה הַשָּׁעוֹת [שֶׁקּוֹרִין זֵייגֶע״ר[1]] שֶׁעָשׂוּי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל לְהוֹדִיעַ הַשָּׁעוֹת[14]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לְכַתְּחִלָּה וְהִקְבִּיעַ בְּהַבֶּגֶד כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל, וְזֶה לוֹבֵשׁ הַבֶּגֶד, נַעֲשָׂה כְּאִלּוּ מְכַוֵּן לָזֶה, וְלֹא נִיחָא לֵהּ לְהַגְּרָ״א בְּתֵרוּץ הַמָּגֵן־אַבְרָהָם שָׁם דְּרַק בִּקְטַנִּים אַיְרֵי, דְּהוּא דֹּחַק גָּדוֹל, וּמַה שֶּׁהֵבִיא רְאָיָה מִסּוֹף דִּבְרֵי הַשִּׁלְטֵי־גִבּוֹרִים לַאו רְאָיָה הִיא, דְּהוֹכָחַת הַשִּׁלְטֵי־גִבּוֹרִים הִיא רַק דְּהַזּוּג עָשׂוּי לְשַׂמֵּחַ הַתִּינוֹק וּלְהַשְׁתִּיקוֹ, וּמִמֵּילָא גָּדוֹל אָסוּר לָשֵׂאת אוֹתוֹ. וְהָאֱמֶת דְּהַגָּהַת אַלְפָסִי בְּשֵׁם רִיא״ז וְהַגָּהַת מַיְמוֹנִי בְּשֵׁם ר״ם פְּלִיגֵי אַהֲדָדֵי בִּסְבָרָא זוֹ. וְהַטּוּר בְּסִימָן זֶה שֶׁלֹּא הֶעְתִּיק רַק תְּחִלַּת דִּבְרֵי הָרַ״ם לְעִנְיַן טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֶבֶן בַּחֲלָלָהּ דְּמֻתָּר לְהַנִּיחָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן וְלֹא הֶעְתִּיק סוֹף דְּבָרָיו לְעִנְיַן עִנְבָּל, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵהּ דְּדַוְקָא לְעִנְיַן טַבַּעַת מֻתָּר אַף דְּמִמֵּילָא נִשְׁמָע קוֹל מִשּׁוּם דְּאֵין מְכַוֵּן לְקָלָא כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְבָּל דְּהִקְבִּיעַ בְּבֶגֶד מִתְּחִלָּה רַק לְעִנְיַן זֶה שֶׁיְּהֵא נִשְׁמָע קוֹלוֹ בַּהֲלִיכָתוֹ וְהוּא לוֹבְשׁוֹ, נַעֲשָׂה כְּאִלּוּ מְכַוֵּן לָזֶה: (ח) וְגַם הַמָּגֵן־אַבְרָהָם גּוּפָא בְּסִימָן שה סָעִיף־קָטָן ה כָּתַב דְּאֶפְשָׁר דְּזוּג עִם עִנְבָּל בִּכְלַל כְּלֵי־שִׁיר הוּא, וְאִם־כֵּן מִסְתַּבְּרָא דְּאֵין תָּלוּי כְּלָל בְּכַוָּנָתוֹ, וּמַה דְּהֵקֵל הָכָא לְעִנְיַן פָּרֹכֶת, אֶפְשָׁר דְּהוּא רַק מִשּׁוּם צֵרוּף טַעַם הָרִאשׁוֹן דְּהוּא מִלְּתָא דְמִצְוָה, אוֹ אוּלַי דְּחָזַר בּוֹ מִדְּהָתָם, וְצָרִיךְ עִיּוּן בְּכַוָּנָתוֹ: (ט) מָגֵן־אַבְרָהָם בְּטַעַם הָרַמָ״א, אֲבָל לְדִידֵהּ לֹא סְבִירָא לֵהּ כֵּן, דְּכֵן מַשְׁמַע מֵרְהִיטַת דִּלְשׁוֹנוֹ בְּסָעִיף־קָטָן ד וְסָעִיף־קָטָן ה, וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִי רְאָיָה מֻכְרַחַת, דְּאֶפְשָׁר דִּבְסָעִיף־קָטָן ה קָאֵי רַק אַשְּׁאָר דְּבַר־מִצְוָה: (י) אֵלִיָּה רַבָּה: (יא) שָׁם: (יב) מָגֵן־אַבְרָהָם: (יג) כֵּן מַשְׁמַע מִסְּתִימַת לְשׁוֹנוֹ, וְגַם

תַּרְגּוּם: 1 שְׁעוֹנִים.

Torah-Box.com diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שלח

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק י]
רוֹצֶה לוֹמַר, בִּשְׁאָר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, כְּגוֹן בִּסְעוּדַת מִילָה אוֹ בְּשִׂמְחַת־תּוֹרָה, אָסוּר אֲפִלּוּ לוֹמַר לְאֵינוֹ־יְהוּדִי לְנַגֵּן[12].

12) ולרקוד ולמחוא כף לכבוד התורה בשמחת תורה, כתב לקמן (סי' שלט ס"ק ח וסי' תרסט ס"ק ה) ושעה"צ שם (ס"ק ה) שמותר.

ולהבעיר אבק שריפה כדי להשמיע קול לשמחה, כתב לקמן (סי' תרסט שם) שאסור.

[משנ"ב ס"ק יא]
רוֹצֶה לוֹמַר, הָאֲמִירָה לְנַגֵּן בִּשְׁאָר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה. וּכַלְבוּשׁ מַשְׁמַע דְּאָסוּר כִּי אִם בְּשִׂמְחַת חָתָן וְכַלָּה[13].

13) ובזמנינו, כתב הערוך השלחן (ס"י) שבכל המדינות נוהגים בזה איסור אפילו בשמחת חתן וכלה, ולא יאמר לנכרי לבוא לנגן בשבת אפילו מערב שבת, וקל וחומר שאין לומר לו בשבת לתקן כלי שיר, ואין לשנות את המנהג.

וכן כתב הבן איש חי (שנה א פ' שופטים אות יח) שכבר התבטל לגמרי המנהג שהיו נכרים מנגנים לפני החתן בצאתו מבית הכנסת בשחרית אל ביתו, ולא יזכר ולא יפקד עוד.

[משנ"ב ס"ק יג]
רוֹצֶה לוֹמַר, מוֹרֵה הַשָּׁעוֹת [שֶׁקּוֹרִין דֵּייגֶע"ר] שֶׁעָשׂוּי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל לְהוֹדִיעַ הַשָּׁעוֹת[14].

14) ואף שעון המשמיע מנגינות בכל שעה, כתב בשו"ת שואל ומשיב (ח"ו סי' נג) שמותר לעורכו מערב שבת כדי שיפעל בשבת.

המשך מעמוד קודם

8) ואותם פעמונים קטנים המצויים בזמנינו בכתרי ספר תורה, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' סא) שלכל הדעות אין בהם משום איסור השמעת קול בשבת, משום שכמעט אין שומעים את קולם, ואינם נעשים אלא לנוי בלבד, ולא נחלקו הפוסקים אלא בפעמונים גדולים קצת שקולם נשמע.

9) ודעת הגרש"ז אויערבך (שש"כ פכ"ח הע' צד), שבזמנינו אין שמים את הפעמונים אלא לכבוד הספר תורה, ולא כדי שישמעו העם ויקומו, ונשאר בצ"ע אם נחשב הדבר צורך מצוה.

[שעה"צ ס"ק ז]
דְּאָסַר לִלְבֹּשׁ בֶּגֶד שֶׁיֵּשׁ לוֹ עִנְבָּל הַמַּשְׁמִיעַ קוֹל[10].

10) ולגבי בהמה שיש לה זוג בצווארה, שכתב השו"ע לעיל (סי' שה סי"א) שצריך לפקוק אותו קודם שיצא לטייל עמה בחצר, כתב המשנ"ב שם (ס"ק מב) שאם לא יסתום את העינבל שבתוכה, יעבור על איסור השמעת קול בשבת.

[ביה"ל ד"ה הואיל והכלי]
דְּבִכְלִי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אָסוּר, לָאו מִשּׁוּם דְּהוּא שְׁבוּת גָּמוּר אֶלָּא מִשּׁוּם דִּמְחֲזֵי כְּעֲבֹדָא דְחֹל[11].

11) וקטן שהולך עם בגד המשמיע קול מזגים התלויים בו, וניכר שהקול מגיע מבגדו, דעת הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' לה אות ה) שאין צריך לפקוק את הזגים, כיון שמבואר בביה"ל שהשמעת קול שאינו לשיר אינה אסורה אלא משום שנראה הדבר כ'עובדא דחול', וכשניכר הדבר שהקול מגיע מהבגד אין בזה גם משום עובדא דחול, ואף שבגדולים ראוי להחמיר שלא ישמיעו קול גם באופן זה, מ"מ אין לאסור זאת לקטנים. והוסיף, שלכן צריך לומר שמה שכתב המג"א (סי' שא ס"ק לה) לאיסור בבגדי קטן, מדובר באופן שאין הקול ניכר שמגיע מבגדי הקטן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com